

Mariborska občina ima največji avtobus v državi

Maribor, 24. maja.

Sedanja občinska uprava je prav krepko segla pod pazduho najrevnejšemu izmed občinskih podjetij — mestnemu avtobusnemu prometu. Poprej je obratovalo s povprečno izgubo enega milijona na leto, povzruhu mu je vozni park popolnoma razpadel in slej ko prej bi moralo pri prejšnjem gospodarstvu prenehati z obratovanjem. Nova uprava Mestnih podjetij pod vodstvom predsednika ravnateljstva gosp. Hrstelja pa je izdelala sanacijski program, ki ga je začela sedaj izvajati. Dve glavni točki ima ta program: povečanje odgovornosti voznikov, ki bodo postali nekaki najemniki vozov ter bodo odgovarjali za vsa popravila, za frekvenco potnikov in za porabo goriva. Na drugi strani si bodo pa s tem znatno povečali dohodke. Čimbolj bo sofer pazil na svoj voz, mu skušal dobiti več potnikov, varčeval z gorivom, temveč bo zaslužil. Tako bo poleg svoje temeljne mezde, ki bo znašala najmanj 1600 Din mesečno, lahko zaslužil do maksimalno 2400 Din, tako da bi znal povprečni mesečni zaslužek v najboljšem slučaju 4000 Din. Druga glavna točka programa pa je obnova voznega parka. S sedanji starostjo škaflija mi se ni dalo kaj več početi. Porabijo izredno veliko bencina, poleg tega pa morajo vedno biti v popravilu. Vodstvo Mestnih podjetij se je odločilo za nemške avtobuse z Dieslovimi motorji tipa M. A. N. Naročili so dve veliki šasi za promet na progi Maribor—Celje in štiri manjše za mestni in okoliški promet. Prvi dve šasi sta prispeli pred poldrugim mesecem iz Nürnberga. Izdelavo karoserije je prevzela mariborska tvrdka Franc Pergler. Prva karoserija je bila te dni gotova in včeraj je prvi avtobus že nastopil svojo krstno vožnjo proti Celju in nazaj. Preizkušnjo je odločno prestal. Avtobus je vzbujal upravičeno pozornost v Mariboru in na poti s svojo krasno linijo, elegantno barvo in ogromnimi dimenzijami. Avtobus meri v dolžino skoraj 10 metrov. Notranja višina voza je

1,85 m, tako da lahko udobno stoji odrasel človek. Tla so prevlečena z jaspelinoleumom, po sredini je položen fover-gumijasti tekač. Strop je iz sklenjenih javorjevih plošč, vsa ostala notranja stran iz sklenjene orehovine. Zunanja barva je zgoraj slonokošena, spodaj cinober-rdeča. Napisi so kovinasti ter jih je po osnutkih ing. arh. Vjiča napravila tvrdka Drago Tratnik iz Maribora. Kljub ogromni razsežnosti ima avtobus samo 33 sedežev. Sedeži so silno udobno tapcirani ter prevlečeni z rdečastim usnjem. Sedi se na njih mnogo udobneje, kakor na blazinah prvega ali drugega razreda v vlaku. Karoserija je izdelana točno po originalnih načrtih nemške tovarne MAN, tvrdka Pergler pa jo je izvršila tako, da je v svojo čast mariborski podjetnosti. Pri polni zasedbi tehta avtobus skoraj 10 ton. Ta ogromna teža pa prvi po cesti s hitrostjo 70 km na uro, ker jo vleče 90 KS močan motor na šest cilindrov. Motor je sistema Diesel-MAN z direktnim vbrizgavanjem. Pri delni obtežitvi se dajo izključiti trije cilindri, s čimer se doseže znaten prihranek kuriva. V cilindrih stisnjen bati razplinjeno olje na 6 atmosfer, v cilindre ga pa vbrizgava poseben kompresor s pritiskom 130 atmosfer. Kljub ogromni teži porabi voz samo 25 litrov plinskega olja na 100 km ter tričetrt kg olja. Vakuum zavore ga ustavijo v največji brzini na nekaj metrov. Ima tudi posebno kurjavo z vročim zrakom, katerega sesa poseben elektromotor preko razgretih izpušnih cevi v notranjost. Toplota se da poljubno regulirati. Posebnost je tudi vakuum-sirena, ki zveni s prijetnim glasom silno prodorno. — Vse odlike novega voza so prišle že pri poskusni vožnji do izraza. Vožnje so se udeležili mnogi občinski svetniki z županom dr. Juvanom ter predsednikom ravnateljstva MP Hrsteljem na čelu ter mnogi predstavniki mariborske javnosti. Na vožnji je doživel avtobus tudi krst ter se bo nazival »Lojze«. Danes je napravil »Lojze« že svojo prvo redno vožnjo v Celje ter bo od sedaj naprej redno vozil vsak dan na tej progi.

Mladina za naše morje

Maribor, 24. maja.

Danes dopoldne je mariborska mladina na sijajen način manifestirala za naše morje. Devet podmladkov Jadranske straže je razvilo svoje nove prapore. Slavnost se je vršila na Oljavnem trgu jutraj ob 8 ter ji je prisostvovala mladina z vseh mariborskih šol. Zastave je blagoslovil stolni kanonik in mestni župnik msgr. Mihael Umek, ki je imel tudi pristrčno-patriotičen nagovor na mladino ter je služil nato sv. mašo. Zastave so dobile naslednje šole: učiteljske, trg. akademija, vinarska in sadijska šola, gozdarska šola, II. dekliška meščanska, I. dekliška osnovna, III. dekliška osnovna, IV. dekliška osnovna in samostanska osnovna šola. Po blagoslovljenosti se je razvil mogočen sprevod po mariborskih ulicah, ki se je končal z mimohodom pred zastavami na Trgu Svobode.

Ob 10 se je vršila nato v mestni posvetovalnici oblastna skupščina pod vodstvom predsednika dr. Lipolda. Skupščina sta med drugimi pozdravila mestni župan dr. Juvan in zastopniki prevzvišenega škofa msgr. Mihael Umek. Izvoljen je bil sledeči odbor: predsednik dr. Franjo Lipold, odborniki: general Milenko Milenkovič, mestni župan dr. Alojzij Juvan, okrajni načelnik dr. Dero Popovič, msgr. Mihael Umek, predsednik mestnega odbora dr. Vrečko Fric, dr. Alojzij Gorican iz Celja, Ladislav Jerše iz Ptuj, dr. Milan Gorican iz Sv. Lenarta v Slov. gorah, Janko Pirč, Ante Lavrenčič, Petrovič Saša, inž. Vlado Sleimer, ravnatelj Martin Mastnak, Drago Paliaga, Avgust Amalič, Drago Jug, sr. Matija Heric, dr. Ivan Jančič, prof. dr. Fr. Sušnik, inž. Janko Kuvcevec, ga. Marija Maistrova, ga. Lidija Miovič, dr. Janko Kotnik iz Celja. Nadzorni odbor: dr. Josip Leskovic, Franjo Bureš, Lovro Budihna, Ferdo Pinter, ga. Anica Ašičeva.

Zastavljajnico so hoteli oropati

Izpuščen kaznjenec zasnoval roparski napad

Maribor, 24. maja.

Včeraj je prišel na policijo mizarski pomočnik Josip Neubauer ter pripovedoval, da ga nagovarja izpuščen kanjenec Rudolf Jordan, da bi mu pomagal pri roparskem napadu, katerega je zasnoval na mariborsko zastavljajnico. Poleg njega je nagovarjal še krošnjarija Bogoviča in nekoga Polajžarja. Neubauer je opisal tudi ves načrt, kakor mu ga je Jordan pripovedoval. Vsi skupaj naj bi šli v zastavljajnico, kakor da hočejo nekaj zastavih. Potem bi navlili na lastnico zastavljajnice gospo Remm in njenega uradnika. Če drugače ne bi šlo, je bil Jordan pripravljen tudi na umor. Potem bi si prilistili vse, kar bi jim prišlo pod roko. Jordan je bil v svojih načrtih zelo velikodušen. Hotel je imeti samo svo gotovino, svojim tovaršem pa bi bil pripravljen prepustiti zlatino in druge dragocenosti, ki jih je tam na izbiri. Ker pa je Neubauerja zapeljala vest, je ves lep načrt izpodletel. Včeraj popoldne so napravili detektivni in stražniški zasedo v Gregorčičevi ulici, kjer se nahajala zastavljajnica. Ko je prišel Jordan, da bi rekonosiral teren, so ga zgrabile tri pesti in zopet je odromal za omrežje, ki ga je šele nedavno zapustil. Pred nekaj tedni je bil pogojno izpuščen iz tukajšnje kaznilnice, kjer je predsedel precej časa zaradi raznih pregreh. Na policijo so mu dali pristojevo vozovnico v domovinsko občino Suhorje na Dolenjskem. Bolj kot doma pa se mu je dopadalo v Mariboru ter je ostal kar tukaj. Da bi se lažje preživel, je nameraval izvršiti drzen rop, ki pa se mu je ponesrečil.

Vlomilski poskus, ki mu ni primere

Maribor, 24. maja.

Včeraj se je pripetil v Mariboru vlomilski poskus, ki mu je po zvitosti izvedbe pač malokje najtr primer. Popoldne je prišla h ključavničarskemu mojstru Schellu na Koroski cesti neka mlajša žena, ki ga prosila, naj ji gre s silo odpret vrata na njenem stanovanju v Stolni ulici 5, ker je izgubila ključ in ne more več noter. Ključavničar je vzel orodje ter se odpravil z žensko, ki ga je vodila v omenjeno hišo ter se ustavila pred nekim stanovanjem. Komaj pa je ključavničar poskušal odpreti vrata z vrtihom, že so se oglasili v stanovanju koraki in nekdo je vrata odprl. Tedaj pa se je ženska, ki je pripeljala ključavničarja, jadno obrnila ter zbežala. Mojšter pa je ves presenečen stal pred lastnikom stanovanja. Šele po daljšem razmotrivanju se mu je posvetilo, da bi bil skoraj postal žrtve preprede fatic ter bi bil za njo vlo-

Iz Kranja

Ponesrečil se je

Kranj, 24. maja.

Na znanem ovinku pred Marinkovo gostilno v Naklem se je danes zvečer okoli 19 ponesrečil mesarski pomočnik Bizjak Jože iz Kranja. Bizjak je znan vozač z motornim kolesom, a kljub znanju in rutini ga je na imenovanem ovinku tako nesrečno zaneslo, da je z motorjem vred zavozil v cestni jarek, kjer je obležal nezavesten, ob razbitem motornem kolesu. Bliznji vaščani so mu nudili prvo pomoč, na kar je prišel kranjski rešilni avto, ki ga je nezvestnega odpeljal k zdravniku dr. Bežku v Kranj. Zdravnik je ugotovil predvsem pretres možganov in mu zašil več težjih ran na glavi, kakor so ga prepeljali k njevojemu bratu, kjer se bo zdravil. Če se njegovo stanje ne bo poslabšalo, ga ne bodo peljali v bolnišnico. Kljub temu, da ga zdravnik ni poslal v bolnišnico, je njegovo stanje resno.

Nasilni brezposelni. V soboto zvečer, so v znani gostilni »Beskel« hoteli neki vinjeni brezposelni preplesti gostilničarja, to pa zato, ker jih je le-ta hotel spraviti iz gostilne — kar so bili že preveč vinjeni. Ti so se seveda temu upirali in hoteli gostilničarja preplesti. Ko je to videla njegova žena, je takoj šla po brivca Jakšeta T., ki je v isti hiši v službi, da bi šel pomagat možu. Ko je ta prišel in hotel pomiriti goste, so navlili na oba in eden je Jakšeta precej močno sunil z nožem v roko. Medtem je prišlo na pomoč še nekaj drugih ljudi in končno še policija, ki je napravila red. Nekaj so jih zaprli. Ranjeni pa je moral iskati zdravniško pomoč.

Neznane pod klopio v cerkvi. V petek zvečer so v farni cerkvi, med šmarnično pobožnostjo, našli dijak na koru pod klopio skritega tujega človeka. Ker je bilo v cerkvene pušice pred kakim mesecem vmlinjeno, so takoj sumili, da ima morebiti tudi ta človek podobne namene. Zato je takoj eden odhitel po orožnike, drugi pa so skrbeli, da ni nič. Ko je orožnik dobil neznanca v roke, je trdil, da je zelo pobožen človek, kateremu pa je, preden so se pričele šmarnice, postalo zelo slabo in je šel ležat pod klopo, da bi slabost minila. Orožniku se ta izgovor ni zdel preveč prepričevalen, zato ga je odvedel na stražnico, kjer so pri njem našli šečeto za čiščenje obleke, žepno svetilko in nekaj drugih stvari. Sedaj pa poizvedujejo, če nima ta človek morebiti kakšnega drugega skrivnega »greha« zaradi katerega bo moral delati pokoro.

Celjske novice

Celje, 24. maja.

Nesreče. Ko se je Muha Franciška, 32 letna posestnica žena iz Hrstja pri Zsumu peljala ponoči od 21. na 22. maja s kolesom po Gaberju pri Celju, je neznan kolesar brez luči zavozil v njo; Muha je padla s kolesa in se poškodovala po desni strani glave. — Posestnik Zagman Jakob od Svete Ane na Krembergu, je dne 21. maja doma v kleti padel in si zlomil desno roko — v ramenu. — Dne 21. maja se je Janez Turk od Sv. Florijana pri Rogatu igral s smodnikom. Smodnik je eksplodiral in 4 letni dinarjev sinček Očko Ignac, ki je bil zraven, je dobil opekline po glavi, desni nogi in roki. — Mikšiča Franca, delavca v tovarni Westen, doma iz Slane pri Teharjih, je doma pobodla krava in ga poškodovala po trebuhu.

Celjski šport. V okviru prireditve protituberkuloznega tedna se je vršil v nedeljo popoldne na Glaziji nogometni brzoturnir v korist krajevne protituberkulozne lige. Nastopili so vsi celjski klubi. Vrstni red je bil sledeč: SK Celje : SK Olimp 2:0 (1:0). SK Atletik : SK Jugoslavija 0:0 (0:0). Ker je bila zadnja tekma neodločena, je bil zmagovalac izrebran in je žreb določil kot zmagovalca SK Jugoslavijo. Nato se je turnir nadaljeval in sta nastopila kot premaganka SK Olimp : SK Atletik 1:0 (0:0), pri zmagovalcih je pa SK Celje porazil SK Jugoslavijo z 2:0 (1:0). Vsaka tekma je trajala 30 minut, občinstva je bilo okrog 400.

mil vrata tujea stanovanja. Zenska je namreč morala vedeti, da v tem času nikogar ne bo v omenjenem stanovanju, pa je odšla po ključavničarja, da bi ji vrata s silo odprl. Gotovo je nameravala izvršiti potem v stanovanju tatvino. Slučajno pa se je lastnik poprej vrnil in je tako onemogočil preprečen načrt, pri katerem bi bil poleg njega prizadet še ključavničar, ki je naselil prebrisanki v dobri veri.

Notranji minister dr. Korošec

O nalogah mednarodne policije

Snoči je z ladjo »Kralj Aleksander« prispelo na 12. mednarodni kongres komisije kriminalne policije z Dunaja predsedstvo te komisije z dr. Skublom na čelu. Predsedništvu mednarodne komisije je priredil poseben pripravljalni odbor na savskem pristanišču prisrčen sprejem.

Zastopniki posameznih držav so se danes dopoldne polnoštevilno zbrali v slavnostni dvorani tukajšnjega Invalidskega doma, kjer je ob 10 otvoril kongres minister za notranje zadeve g. dr. Anton Korošec z naslednjim govorom:

»Spoštovana gospoda!

Ko se odprva kongres Mednarodne komisije kriminalne policije, mi je čast, da vas pozdravim kot minister, katerega resorju je poverjena policijska uprava. V posebno čast mi je, kakor tudi vsej naši državi, da vidim v svoji sredi zbrano tako veliko število odličnih predstavnikov in strokovnjakov policijske panoge.

Prihiteli ste v našo prestolnico v prizadevanju, da najdete v medsebojnem delu podlago, da sistem policijske službe dvignete in izpopolnite.

Vsako od vas prinaša veliko življenjskih izkušenj in veliko strokovnega znanja iz svoje zemlje. Te vaše velike izkušnje in strokovno znanje bodo olajšale skupne napore, da najdemo najboljši način pobijanja kriminalnosti v svojih državah, posebno tudi na onih področjih, na katerih je vsak uspeh takorekoč nemogoč, če ni dogovorjeno enotno postopanje.

Delokrog policije je v vseh kulturnih državah silno obsežen in še vedno rastoč. Tako je v naši zakonodaji podeljen policiji sledeči splošni okvir:

Kaj je policija

Policija je oblast splošne uprave, ki skrbi za javni mir, varnost in red, za varnost prometa, za zdravje ljudi in živine, za javno moralo in za napredovanje narodnega gospodarstva, v preprečevanju ogrožanja vsake vrste v tem pravcu in odstranjevanju nasilnih motenj s tem, da se ukrene vse, kar je v to svrhu potrebno (člen 66. zakona o notranji upravi).

Mednarodni interesi in stiki policije pa se znatno koncentrirajo v glavnem le okrog vprašani kriminalne policije. Z razvojem moderne tehnike je šel vzporedno tudi razvoj kriminalitete, ki prenaša — izkoriščujoč moderno tehniko in prometna sredstva — torišče svojega zločinskega delovanja iz ene države v drugo in skuša na ta način uiti roki pravice.

Policija je seveda pričela tekmo z zločinci in iz tega se je rodila potreba po mednarodnem skupnem sodelovanju, ki zaznamuje do danes že zelo mnogo razveseljivih uspehov. Zunanji izraz pa je

Nedelja brez senzacij

Ljubljana, 25. maja.

Včeraj je bila morda prva nedelja, o kateri lahko rečemo, da je bila taka, kakršno si meščani žele. Redko pa je tudi, da bi ob tako lepi nedelji bilo v mestu toliko meščanov, kakor jih je bilo včeraj. To pa je bilo predvsem radi tega, ker je bilo v soboto slabo vreme. Ljudje namreč v soboto niso odšli na izlete, v nedeljo jutraj pa so jo mahnilo v manjših skupinah z vlaki sicer na vse strani, vendar ljudje se še vedno niso zanesli na vreme.

Pravi beg iz mesta pa je nastal v prvih popoldanskih urah. Z vsemi mogočimi vozili so ljubljanci hiteli iz mesta ter iskali primernih oddihnih kotičkov v bližini Ljubljane ali pa tudi v oddaljenejših krajih. Polni so bili tramvaji v vse smeri iz mesta, polne pa tudi pešpoti in ceste. Zvečer se je vse to ponovilo v dvojni meri. Tramvaji, ki prihajajo s periferije, so bili tako prenatrpani, da nam da to resno opozorilo, naj se ob takih primerih tramvajski promet ojači.

Prvič se v večjem obsegu oživela včeraj tudi obrežja Save. Na vseh znanih mestih vzdolž Save je bilo že vse polno kopalcev, ki pa niso prišli toliko radi voje, kakor radi sonca.

V mestu samem ves dan ni bilo posebnih dogodkov, če izvajamo vsakonedeljski šport, ki se je tudi včeraj uveljavljal zlasti na nogometnih poljih.

Nož v pleča

Tudi glede nesreč včerajšnja nedelja ni pomenila posebno usodnega dne. Med nesrečami je

Jutri splošna stavka stavbinskega delavstva

Ljubljana, 25. maja.

Kakor so že javili nekateri listi, je bila napovedana za danes stavka stavbinskega delavstva. Medtem pa danes do stavke še ni prišlo, pač pa je verjetno, da bo ta vsesplošna stavka izbruhnila v najkrajšem času, najbrž že jutri.

Grozeča stavka ima svoj izvor v meznem gibanju. So namreč ravno stavbinski delavci, ki imajo gotovo od vseh delavcev najslabše mezde. V zadnjem času so se združili stavbinski delavci v posebno organizacijo, kateri so se iz solidarnosti v meznem boju pridružili tudi neorganizirani delavci.

Da bi se dosegel med delavstvom in stavbeniki sporazum, je bila sklicana na banski upravi posebna anketa. Ta anketa se je vršila pretekli petek. Dokazala pa je neverjeten pojav, ki smo ga imeli priliko opaziti: od 28. v poštevi prihajajočih podjetij se je ankete udeležilo samo 9 podjetij. Ta podjetja, ki so po svojih zastopnikih sodelovala na anketi, so uvidela opravičeno delavskih zahtev. Delavci so zahtevali, da se določi mezde od 3.50 do 6 din na uro. Zastopniki devetih podjetij pa so ponudili delavstvu mezde, ki se gibljejo od 2.75 do 4.75 din na uro. Utemeljili so to svojo ponudbo s tem, da so v teku gradnje, pri katerih so bile valkulirane te in še nižje delavske mezde in zato ne morejo stavbeniki pri gradnjah, ki se že izvršujejo, mezde poviševati v preveliko svojo škodo. S strani teh podjetij ponujene mezde pa naj bi bile po zadržli podjetnikov le nekaka prehodna etapa v določeno in enotno ureditev mezd stavbinskega delavstva. Podjetniki namreč zahtevajo, da se mezde delavstvu stavbarske stroke izenačijo za vso državo. Uvedejo naj se posebno sankcije za primere, na n. pr. nekateri ljubljanski podjetniki — in ravno ti so izostali na anketi — najamejo v glavnem delavce iz Bosne in Dalmacije, ki delajo mnogo ceneje, kakor naše delavstvo, poleg tega pa razni polirji itd. lahko s tem delavstvom ravna jo popolnoma drugače, kakor z našim.

dobilo to sodelovanje v ustanovi stalne Mednarodne komisije mednarodne policije.

Sodelovanje mednarodne policije v pobijanju protidržavnosti

Spoštovana gospoda! Kakor je to vprašanje, današnje kriminalne komisije važno, tako se mi zdi, da bomo morali v bodoče posvetiti vsi pozornost tudi mednarodnemu sodelovanju policije v pobijanju razdrone in subverzivne agitacije in propagande. To podtalno rovanje, ki je naperjeno proti državnemu redu, mnogokrat tudi proti obstoju državnih oblik, da celo proti državi celini in njeni suverenosti, je nevarnejše od početja kriminalnih zločincev. Pri kriminalnih tipih gre za poedine individue, ki s svojim antisocialnim in zločinskim nagonom ogrožajo družbo, a ostajajo vendarle posamezni pojavi, akcesi na zdravem telesu, ki se iztisnejo. Pri razdrone in prevratnih elementih pa gre za široko zasnovano mrežo naklepov in načrtov, ki perifidno izrabljajo današnje težke razmere. Ti elementi izkoriščajo v prvi vrsti nezrelo mladino in povzročajo s svojo brezvestno agitacijo, da se atmosfera nasičuje z eksplozivnimi prvimi. Zdi se mi, da čaka mednarodno policijsko sodelovanje prav v tem oziru velika kulturna naloga. Treba bo okvir intenzivnega sodelovanja razširiti preko zgolj kriminalne policije na ta, še važnejša področja.

Spoštovana gospoda! Ko boste posvečali vaše delo temu cilju, da se družba čimbolj zaščiti pred antisocialnim delovanjem zločinskih elementov, vam želim, da se v naši prestolnici počutite čimbolj. Mi smo mlada država, ki še ni v vsem zgrajena in zato vam ne moremo nuditi toliko na arhitektonskih in drugih lepota mesta, kakor morete to nuditi stare države. Kljub temu pa izrekam nado, da vas bo bivanje v naši državi morda vendarle zadovoljilo in da boste odnesli od nas prijetne in lepe spomine. Z velikim veseljem smo vas sprejeli in vam prožimo vsjo svojo odkritosrčnost.

Upam, da boste ob tej priliki mogli spoznati tudi vsaj majhen del lepote naše zemlje in naše razmere. Te sicer še vedno pričajo, da je bil naš narod skozi stoletja oviran v svojem kulturnem napredku in je moral vse svoje sile posvečati najprej svoji osvoboditvi. Pričajo pa tudi o resnem prizadevanju našega svobodoljubnega in vztrajnega naroda, da hoče tekmovali v vrsti drugih kulturnih držav.

S tem zaključujem svoj govor ter izjavljam, da je 12. kongres Mednarodne komisije mednarodne policije odprt.

le en večji pretep, ki bo morda zahteval celo smrtno žrtve.

Z nekim svojim prijateljem je bil včeraj v družbi delavec Zbon Leopold; oba sta bila precej dobro razpoložena, zvečer pa sta bila tudi v neki gostilni. Najbrž je bila posledica razburjenih duhov, da sta se nekaj sporekla ter začela med seboj obračunavati. Na nekem travniku ob Celovski cesti je Zbonov tovariš v medsebojnem prepiranju potegnil nož ter ga z vso silo zasadil Zbonu v desno čeljust. Sunek je bil tako močan, da mu ni poškodoval samo čeljusti, marveč je dobil Zbon tudi v gornjo ključnico okrog 6 cm globoko ter zelo zevajočo rano. Reševalci so Zbona okrog 10 pripeljali v bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč. Njegovo stanje pa je zelo nevarno in imajo zdravniki zelo malo upanja, da bo mogel Zbon poškodbo prenesti brez posledic.

Reševalci so intervenirali sinoči še v dveh drugih primerih: delavec v pivovarni Union Martin Vamberger se je vozil na kolesu domov iz službe. Na nepojasnen način pa je s kolesom padel ter dobil take poškodbe na nogah in obrazu, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. Slično nesrečo je doživel dramski sluga Bernard Franc, ki se je peljal preko šentjakobskega mosta. Tu se je spotaknil ob neki kamen ter obležal na mostu z notranjimi poškodbami. Zdravniki so ugotovili, da mu je pri padcu počil ledolec.

Reševalci torej včeraj niso bili brez posla. So pa tudi edini, ki so poskrbeli za reporterjevo torbo. Kajti povsod drugje, celo na policiji, je ostala kronika včerajšnje nedelje prazna.

Posebno vlogo igra pri tem, po zadržli stavbenikov, tudi država. V teku je namreč največ gradenj, ki jih je dala v izvršitev država. Sedaj, ob zahtevi delavstva, naj se zvišajo mezde, pa noče država ničesar slišati, da bi se pri že oddanih delih mezde povišale. Podjetniki sami pa ne morejo iti mnogo nad kalkulacije, ki so bile predložene pri licitacijah. Javne licitacije so, kakor znano, itak posebno poglavje v stavbarstvu. Ponudniki morajo namreč iti s svojimi ponudbami tako nizko, da mora ponudnik pri gradnji ravni tako skrajno previdno, če noče, da ne gradi z izgubo. Pri takih primerih je potem res nemogoče, da bi graditelj iz lastnega, brez odškodnine s strani stranke, zvišal delavstvu mezdo.

Ta in cela kopica drugih vprašanj se je pojavila sedaj ob pričetu meznega gibanja stavbinskega delavstva. Nekateri delodajalci zatrjujejo tudi, da je toliko množico vprašanj težko rešiti v tako kratkem času. S tem, da so ponudili zvišanje mezd samo nekateri stavbeniki, delavstvu še ni bilo ustreženo. Če se udeležijo ankete od 28 stavbenih podjetij le devet, je jasno, da bi tudi v primeru, da pride med temi podjetji in delavstvom do popolnega sporazuma, predstavljal ta sporazum za delavstvo le neznamen uspeh, ker bi velika večina delavstva tega uspeha ne bila deležna. Zato so se tudi delavci onih podjetij, ki so ponudila zvišanje mezd, solidarizirali z ostalim delavstvom ter bodo nastopili v stavko istočasno z vsem delavstvom.

Ker do danes opoldne ni prišlo do sporazuma in ker tega ni pričakovati tudi ne za popoldne, je verjetno — in to delavci tudi zatrjujejo — da bo nastala jutri splošna stavka stavbinskega delavstva v Ljubljani.

Kakor znano, je sedaj stavbinska sezona v polnem pogonu in je v Ljubljani veliko stavb, ki morajo biti do jeseni pod streho. — Z izbruhom stavke bo v letošnji stavbinski sezoni nastal splošen in nepredviden preokret. Čim dalje bo stavka trajala, tem večja bo tudi škoda, ki bo s tem nastala.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, ponedeljek, 25. maja: Urban.
Jutri, torek, 26. maja: Filip.

*

Lekarne. Nočno službo imajo: dr. Piccoli, Tyrševa 6, mr. Hočvar, Celovška 62 in mr. Gartus, Moste.

Kaj bo danes

Trgovski dom: Ob 8 občni zbor Trgovskega dobrodelnega društva »Pomoč«.

Filharmonična dvorana: Ob 18.15 druga jubilejna produkcija ljubljanskega državnega konzervatorija.

Salezijanski mladinski dom: Po šmarnicah se stanek fantovskega krožka.

*

Obteka naredi človeka, pravi ljudska modrost. Če je to res, bi lahko isto dejali tudi za obutev. Tudi v izbiri nošnje čevljev se kaže estetski okus in čut za praktičnost. In kaj stoji lepše in boljše na nogi, kot obutev, ki smo si jo izbrali pri domačem čevljarju? Pri tem pa smo še sigurni, da bo usnje res prvovrstno dobro in trpežno. Naša domača usnjarska in obutvena industrija ter obrt bosta na spomladanskem velesejmu od 30. maja do 8. junija pokazali, da zamoreta poceni in solidno zadostiti našemu, še tako razvajanemu okusu glede barve in izdelave usnja, kot zahtevamo, ki jih stavimo na obutev.

Čemu bi naše žene mučili z nepotrebnim delom in jih po cele ure zadrževali v kuhinji, ko je vendar tudi njim tako potreben počitek in dnevni sprehod v zeleno naravo! Na pohištveni razstavi spomladanskega velesejma v Ljubljani, od 30. maja do 8. junija, vam bodo naši iznajdljivi mizarški podjetniki pokazali mnoge praktične novosti v pomoč gospodinjici pri delu v kuhinji. Lepo, solidno in za malo denarja boste lahko opremili vaše kuhinjske prostore, da bo ob mrzlih zimskih popoldnevih tudi v njih prijetno bivati in bo žena vendar imela vse pri roki.

Ob četrti na 7 zvečer začne v Filharmonični dvorani današnja produkcija gojencev Državnega konzervatorija, ki se vrši v proslavo 10-letnice našega Drž. konzervatorija. Spored je pester, vse skladbe so vselej značajne, zato ima produkcija podnaslov »vesela glasba«. Spored se dobi čez dan v Matični knjigarni, od tritret na 6 dalje pa pred koncertno dvorano. Stane 3 Din in velja obenem kot vstopnica.

V zvezi z esperantskim kongresom je tudi koncertni nastop zagrebškega zavoda za slepe v dvorani Filharmonične družbe v petek, dne 29. t. m., ob 20 zvečer. Na tem koncertu bomo prvič slišali v mešanem zboru zapeto esperantsko himno, in še neki drugi zbor v esperantskem jeziku. Poleg tega nastopi na tem koncertu godalni orkester, tamburaški zbor in razni solisti. Natančni spored priobčimo jutri. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA: Začetek ob 20.

Ponedeljek, 25. maja: Zaprto.
Torek, 26. maja: »Tirana«. Gostovanje v Celju.

OPERA: Začetek ob 20.

Ponedeljek, 25. maja: Zaprto.

Darujte za Protituberkulozno zvezo vsaj 1 Din!

Drzen vlom

Ptuj, 24. maja.

Pri posestniku Antonu Fuksu v Kicariju je bilo na dan Vnebohoda vlomljeno in so vlomilci odnesli iz zaklenjenih omar, ki so jo razbili, 3100 dinarjev gotovine, srebrno žepno uro z veržico, tako da znaša skupna škoda 3500 Din. Vlom je bil izvršen ob času, ko sta bila Fuks in njegova žena Roza pri maši v Ptuj. Ko sta se vrnila okrog 10 domov, sta našla večna in sobna vrata na stečaj odprta, omaro, v kateri se je nahajal denar, pa razbito. Fuks je fativno takoj prijavil orožnikom v Ptuj, ki so uvedli preiskavo in končno prišli 54-letnega delavca Franca Horvata v Kicariju. Pri vlomni tatvini sta mu pomagala sinova 15-letni Anton in 12-letni Stefan. Oba sinova sta orožnikom na mestu natančno pokazala, na kak način so vsi trije skupaj izvršili vlom. Orožniki so zaplenili tudi dieto in kladivo, s katerim so razbili vrata. Obdava navedena sinova sta izjavo, ki sta jo podala pred orožniki, ponovila tudi pred preiskovalnim sodnikom — vprico svojega očeta. Horvat pa kljub jasni in točni izpovedi svojih sinov vlom in tatvino odločno zanika. Pripomniti je, da je isli zaradi tatvine že 14krat predkaznovan in je znan v celi okolici, kjer je izvrševal že svoje tatvinske pohode. Ukradenega denarja in ure kljub iskanju orožniki niso mogli najti in ga je najbrž v bližnjem gozdu zakopal. Horvat se nahaja v zaporih okrajnega sodišča v Ptuj.

Foto amaterji pozor!

Nudimo Vam po najnižji ceni popolnoma nove krasne foto albume, foto oglične, navadne albume za razglednice ter spominske knjige.

Bogata zaloga Konkurenčne cene

Prodajalna H. Ničman

Ljubljana. Kopitarjeva ulica št. 2

Včerašnji šport

Gras : Ljubljana 81 : 72.

V soboto in včeraj se je vršila v Gradcu medmestna tekma lahko-atletov. To je že četrto srečanje ljubljane in Grada. Ljubljansko zastopstvo je šlo v Gradec močno handikapirano. Tako je manjkalo še vedno bolni Kovačič, čigar odsotnost se je poznala zlasti pri 100 m in pri štafeti štirikrat toliko. Dalje je manjkalo še Goršek, na katerega smo računali, da bo zasedel v teku na 800 m gotovo prvo mesto. Računali bi prav, čeprav je zastopnik Grada, Friebe, eden najbolj poznanih srednje-progašev v Avstriji. Na mitingu je dosegel 2 sekundi slabši čas, ker ga je dosegel naš Goršek pri izbirnem mitingu za Gradec. S tema dvema atletoma bi Ljubljana z gotovostjo zmagala v Gradcu. Brez pretiravanja lahko trdimo, da je kompletna reprezentanca, ki jo lahko postavi Ljubljana, močnejša, kot pa graška. Graška reprezentanca pa ni ena najslabših in prav ta rezultat, ki so ga dosegli naši atleti v Gradcu, dokazuje, da stalno napredujemo. Izgubili smo sicer z devetimi pikami, vendar po našem računju bi lahko zmagali, če bi šli v graške tekme.

Od vseh, ki so šli v Gradec, moramo zlasti omeniti štafeto 4 × 800 m, ki je postavila nov jugoslovanski rekord. Od posameznikov moramo nadalje omeniti: Martinija v skoku v višino, kjer je dosegel prav lepo znamko 180 cm. Dalje Gaberška, ki je tekel v soboto na dokaj razmočenem terenu odlični čas na 400 m, dosegel je 51.6 sekund. To je odlični čas. Presenetila je zmaga Stepišnika v mestu diska, ki je z 39.79 m zasedel prvo mesto in s tem dokazal, da je naš najboljši metalec. Zmagal je seveda tudi v metu krogla, kjer pa še ni dosegel svoje lanske in predlanske forme. Gotova opora ljubljane sta bila tudi Bručan in Krevs, od katerih je zadnji zmagal na 5000 m, Bručan pa na 10.000 m. Odlični je bil Zupančič v skoku s palico, kjer je dosegel 3.40 m in tako prav gotovo zamenjal Orosija, ki je v zadnjem hipu odpovedal. Omeniti pa moramo še popolnoma nepričakovano zmago na 200 m, kjer se je Pleteršek plasiral na prvo mesto in tako maščeval sobotni poraz na 100 m. Mesta so se vrednotila tako, da se je prvo mesto računalo 5, 3 in 1 točko. Pri štafetaš pa 6 in 3 točke. Srečanje pa je dalo sledeče rezultate:

V soboto: 100 m: 1. Stigler (G) 11.4, 2. Karl (G) 11.5, 3. Sodnik (L) 11.9.
Skok v višino: 1. Martin (L) 1.80, 2. Al-passy (G) 1.70, 3. Slanina (L) 1.70.
400 m: 1. Gaberšek (L) 51.6, 2. Pleteršek (L) 52.6, 3. dr. Schöft (G) 55.
Met diska: 1. Stepišnik (L) 39.79 m, 2. Tun-ner (G) 39.17 m, 3. Dobovšek (L) 37.05 m.
5000 m: 1. Krevs (L) 16:04, 2. Bručan (L) 16:11.6, 3. Pölzl (G) 16:15.

Zaključek foto-razstave

Ljubljana, 25. maja.

Snoč je bila zaključena v Jakopičevem paviljonu II. mednarodna foto-razstava, o kateri smo že svojevčasno poročali. Ob zaključku razstave se vidi tembolj, kako je dosegla vestranski uspeh.

2000 obiskovalcev

Dasi je spočetka kazalo, da bi razstavo obiskalo dnevno okrog 200—300 obiskovalcev, je po- zneje število dnevnih obiskovalcev precej padlo. Kljub temu zaznamujemo prireditelji tudi glede obiska zadovoljiv uspeh. V celoti je namreč obiskalo razstavo okrog 1800 obiskovalcev, ki so plačali vstopnino. Če pa vpoštevamo, da si je razstavo ogledalo tudi zelo veliko zastojkarjev — in prireditelji so šli pri tem v vsakem potrebnem primeru vsestransko na roko — potem moremo mirno zapisati, da je razstavo obiskalo nad 2000 ljudi.

18 kupčij

Ze kmalu po otvoritvi razstave se je videlo, da bi prišlo na razstavi do številnih nakupov razstavljenih del, če bi imela dela označeno prodajno ceno. Prireditelji seveda niso računali s tem, da bi slike tudi prodajali, zato so morali v vsakem posameznem primeru vprašati razstavljalca, ali dovoli, da se slika proda in koliko zahteva. Ker je med razstavljalci, kakor znano največ ino- zemcev, je tozadevni postopek bil zelo zamuden in od številnih razstavljalcev za katerih dela se posamezni kupci zanimajo, prireditelji se niso dobili odgovora. V celotno se je obiskovalci zanimali za 35 del, ki bi prišla v poštev za prodajo. Prodanih pa je bilo 18 slik, od teh 6 od domačih avtorjev, ostale pa od inozemcev. V ostalih 19 primerih prireditelji se niso dobili odgovora avtorjev in zato dotične kupčije še niso perfekte. Od prodanih slik je najcenejša stala 120 din, naj- dražja pa 360 din.

Primerjava s prvo razstavo

Zanimiva je primerjava uspehov sedanje razstave s prvo mednarodno foto-razstavo, ki se je vršila nekako pred dvema letoma. Tedaj je bila

Skok v daljavo: 1. Karl (G) 6.80 m; 2. Tun-ner (G) 6.60 m, 3. Putinja (L) 6.36 m.
800 m: Friebe (G) 2:02.6, 2. Frank (G) 2:03.3, 3. Szurda (L) 2:04.
Met krogla: Kampusch (G) 13.76 m, 2. Schwarz (G) 13.66 m, 3. Stepišnik (L) 12.81 m.
Štafeta 4 × 100 m: 1. Gradec 46, 2. Ljubljana 46.2.

V nedeljo so bili postavljeni tile rezultati:
200 m: 1. Pleteršek (L) 23:3.21, 2. Karl (G) 23:6, 3. Sodnik (L) 24.
Skok ob palici: 1. Schöber (G) 5.30, 2. Zupančič (L) 3.40, 3. Pribošek (L) 3.10.

Tek na 1500 m: 1. Friebe (G) 4:11.9, 2. Frank (G) 4:12.9, 3. Krevs 15:8.

Met kopja: 1. Zahlbruckner (G) 54.47, 2. Tunner (G) 47.31, 3. Martini (L) 45.22.

Tek na 10.000 m: 1. Bručan (L) 34:02.6, 2. Pölzl (G) 34:24.4.

Troskok: 1. Svetek (L) 12.61, 2. Koce (L) 12.57, 3. Gutmayer (G) 12.52.

Met kladiva: 1. Stepišnik (L) 45.62, 2. Al-passe (G) 36.55, 3. Korčec (L) 34.25.

Štafeta 4 × 800 m: 1. Ljubljana 18:15.5 (nov jugoslovanski rekord), 2. Gradec 8:24.

Končni rezultat je 81 : 72.

Včerašnji nogomet —
Na dveh poljih se je včeraj nadaljevalo prvenstvo LMP. V Ljubljani je Ljubljana sigurno premagala Hermesa s 4 : 1 (2 : 0), v Mariboru pa je Železničar premagal Čakovski športni klub s 3 : 2 (2 : 0).

Dobro razpoložena Ljubljana je zaigrala prav lepo: zlasti je lepo igral napadalni trio, ki se je lepo vgrajal in bil stalna nevarnost pred golom Hermesa. Hermes daleko ni potrdil četrtkovga simpatičnega nastopa. Igral je sicer dobro kot zadnjič, vendar nasprotnik je bil močnejši in Hermes je skušal to nadomestiti z ne fair in su- rovo igro. Prvenstvo LMP se bliža koncu in bo Ljubljana, prav tako, kot je bilo pričakovati, za- stopala slovenski nogomet v nadaljnji borbi za dr- žavno prvenstvo.

BSK : Liverpool 3 : 2 (2 : 1).

Veliko zanimanje je vladalo za revanžno tek- mo angleških profesionalcev, ki so s svojo po- polnoma stvarno in prav nič romantično nogo- metno igro zopet pokazali nov način nogometne igre. Topot pa se je BSK posredilo, da je pre- magal renomirane nasprotnike in tako so morali Angleži prenesti še en poraz v Jugoslaviji.

V Zagrebu: Concordija : Hašk.

Z zmago nad Haškom si je Concordija pri- borila prvenstvo Zagreba. Drugi je Gradjanski, tretji Hašk.

Razstava aktivna

Razumljivo je, da pri ogromnih režijskih stro- škah s kakršnimi je zvezana razstava, ni mogla prinesiti letošnja foto-razstava nobenih material- nih dobičkov. Razstavljalci so bili vezani izključ- no samo na vstopnino. Ta je prinesla v blagajno toliko, da so stroški režije jedva kriti. To se je moglo zgoditi samo zaradi tega, ker so stroške transportov razstavljenih del trpeli avtorji sami. Ni pa prinesla razstava v denarnem oziru onega uspeha, ki bi ga zaslužila. Zato pričakujejo pri- reditelji, da ne bodo izostale podpore, za katere so prosili pri pristojnih mestih.

Ljubljanci in razstava

Razstava, kakršna je bila letošnja v Jakopi- čevem paviljonu, še niso imeli prilike videti v svojih mestih ne Zagrebčani in ne Belgrajčani. Pa tudi v inozemstvu prirejajo take mednarodne razstave le v največjih mestih, kakor so Dunaj, Praga, Berlin in Monako. Nikjer se pa ne zgodi, da bi razstavo priredil en klub sam, marveč jih povsod prirejajo zveze. Razstave pa potujejo iz kraja v kraj. Če vpoštevamo vse te okoliščine, moremo reči, da Ljubljanci niso 100 odstotno izpolnili svoje dolžnosti do razstave. Dasi je bil obisk sicer dovoljen, bi bil lahko še boljši, ker pride do take mednarodne razstave samo parkrat v letu in je imela od jugoslovanskih mest doslej samo Ljubljana priliko videti v svojem mestu tako razstavo. Poleg tega je fotografija postala že nekaj tako tipično slovenskega, da bi ji morali Ljubljanci tudi s tega razloga posvečati več pozornosti.

Problem srednje šole in nezaposleni diplomirani

V 6. zvezku Glasnika Jug. prof. društva je R. L. Knežević napisal članek o problemu naših gimnazij in nezaposlenih diplomiranih filozofov. Javnost zanima oba vprašanji. V januarju in februarju je izšlo v listih »Javnost«, posebno pa v »Pravici«, večje število člankov o njih. Izpod pe- resa šolnikov in narodnih poslancev. Srednje šole so prenatrpane, isto univerze, diplomiranci so na cesti. V čem je rešitev?

Nekateri predlagajo enostavno: zaprite in ukinite nekaj gimnazij! Država bi imela manj stroškov, univerze manj slušateljev, hiperproduk- cije intelektualcev ne bo. Zanimivo, da to pred- laga neki univerzitetni profesor. Javnost in rodi- telji se bodo vprašali: kam z otroci po osnovni šoli? Plačujemo davke, enakopravni državljani smo itd.

Odgovor se glasi: v strokovne šole! Toda teh

je premalo. Tudi nimamo še strokovnjakov zanje. Jasno je tudi: če zaprejo gimnazije, se strokovne šole ne bodo mehanično odprle.

Knežević predlaga čim več nižjih gimnazij: dosegli bomo splošno ljudsko izobrazbo, saj je že za vajenca treba dveh razredov srednje šole.

Popolnoma nesocialno je mnenje univ. prof. dr. Arandeloviča, da otroci siromašnih staršev naj ne posejajo višjih gimnazij in univerz, ker »jim bo težko priti do državne službe in bodo z di- plomo v žepu stradali. Da, če danes človek ni premožen, ne more živeti v državni službi, če pa je premožen, ga na podlagi tega sploh ne sprej- mejo.

Številčno stanje dijakov na naših univerzah se je v desetih letih (od 1925 do 1935) pomnožilo za 1/2 (od 10 na 15 tisoč). Radi tega pada splošni nivo univerzitetnega pouka, radi tega imamo več

Metlika

Metlika, 24. maja.

Predavanje o našem morju. V ponedeljek, dne 18. t. m., je prišel v Metliko referent podmladka oblasnega odbora Jadranske straže v Ljubljani g. Pirnat. S seboj je prinesel veliko število lepih dia- pozitivov o našem Jadranu. Šolska mladina je na- polnila dvorano biveše čitalnice do zadnjega kotič- ka. Prišli so tudi otroci iz sledečih šol: Drašiči, Božakovo, Radovica, Suger in Gradac. G. Pirnat je v prijetnem slogu naši mladini razlagal življenje na morju. Pokazal je veliko število lepih slik. — Istega dne zvečer pa je bilo predavanje za odras- sle. Tudi zvečer so udeleženci zvesto poslušali za- nimivo predavanje.

Toča nad Metliko. Minuli torek, dne 19. t. m., je sonce začelo že v dopoldanskih urah silno pri- pekati. Od semiske strani so se začeli zbirati težki oblaki, ki niso obetali nič dobrega. Okrog ene ure popoldne se je nebo pooblačilo, močan blisk z za- molkljim grmenjem je nekajkrat prerežal zrak, nato pa se je vsula suha toča, ki je padala brez pre- stanika deset minut. Po toči so bili posebno pri- zadeti ti kraji: Krivoški vrh, polje v smeri proti Metliki, Metlika z Veselico, kjer je nekaterim po- sestnikom vinska trta zelo uničena. Dalje je toča padala v smeri Svirkovega vrha čez Čurle in Ro- salnice proti Božakovemu. Bila je debela kakor lešniki ali drobni orehi. V naštetih krajih je uni- čila 50 odst. vsega letošnjega pridelka. Po končani nevihti so bile vse ceste po Metliki pokrite s to- čo. Ko so ljudje drugi dan šli od prošnje procesije pri Treh farah, so našli pri Vrančarjevi hiši v Ču- rilih še vse polno toče, da jo je bilo mogoče s pestjo grabiti.

Eno leto karitativnega dela. V začetku leta 1935 je bilo sklenjeno, naj se tudi v naši župniji ustanovi dobrodelna organizacija, ki bi v prvi vrsti skušala lajšati trpljenje in pomanjkanje domačim ubožcem. Potrkali smo na vrata dobrih ljudi, ki so nam šli na roke in nam začeli pomagati s svojimi prostovoljnimi prispevki. Za veliko noč smo prodajali butare in oljčne vejice. Butare so naredile čla- nice karitativnega krožka same. Bilo nam je mo- goče, da smo za velikonosne praznike razveselili nekaj najbolj revnih družin. V poletnem času smo si nakupili nekaj drv za zimo, s katerimi bi mogli pozimi uspešno pomagati tej ali drugi družini. Tu- di mi sami smo vedno bolj občutili težko gospodar- sko stanje. Toča zaupanje v božjo pomoč nas ni moglo streti. Za božične praznike smo pomagali družinam posebno z moko. Ko je bil pred nedav- nim časom obračunski sestanek za prvo leto delo- vanja, je bilo ugotovljeno, da je karitativni krožek v času svojega delovanja v teku enega leta razdelil revnim družinam v živilih, obleki, obutvi in drvah v skupni vrednosti 4527 Din. Začetek organizira- nega karitativnega dela je bil tako storjen. Vemo, da še dolgo ne bomo vsem nalogam kos, toda po začrtani poti moramo iti dalje. Zahvaljujemo se vsem dobrotnikom, ki so nas v prvem letu podpi- rali s kakršnimkoli darovi, obenem pa prav vse ljudi dobrega srca prosimo, naj nam tudi v bodo- če ostanejo zvesti in nam po svojih močeh sku- šajo pomagati.

Farna ljudska knjižnica ima svoje prostore v poslopju Hranilnice in posojilnice. V teku šestih let svojega obstanka si je nabavila lepo število slovenskih knjig, 340 po številu. Knjige se izposo- jujejo vsakemu župljanu metliške župnije za ma- lenkostno odškodnino za dobo 14 dni. Knjižica po- šljuje vsako sredo zvečer in vsako nedeljo po ve- liki maši. Kdor hoče lepo in pošteno knjigo, bo zahajal v farno knjižnico.

Zverinski sin

Pri okrajnem sodišču v Ptuj se je vršila pre- teklo sredo razprava, ki je imela hude posledice. Andrej Drevenček, 68 let star prevzičkar pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, je tožil svojega sina Jožeta, ker mu ta ne izplačuje prevzičarja, kate- rega je prevzel ob času izročitve posestva od svojega očeta. Pravdo je sin izgubil in je bil ob- sojen razen prevzičkarja, katerega mu mora dati, še na sodne stroške. To je pa Jožeta Drevenška tako razjezilo, da je planil na svojega očeta in ga podrl na tla, hodil po njem in mu prizadejal težke poškodbe po celem telesu, posebno pa na glavi ter mu zlomil tudi desno roko. Reševalci so morali očeta nemudoma spraviti v ptujsko bolnišnico. Proti zverinskemu sinu, ki ne spoštuje svojega očeta in je pozabil na četrto božjo za- poved, pa je uvedeno kazensko postopanje in ga čaka za dejanje plačilo pred kazenskim so- diščem.

diplomiranih, kakor praznih mest (to pa je samo na videz, ker če bi odprli potrebno število novih razredov zaradi sedaj prenatrpanosti in dovolj osnovnih šol, bi bili skoraj vsi zaposleni). V mi- nistrstvu prosvete čaka nad 1000 prošenj diplo- miranih in 2000 prošenj učiteljev za službo.

V inozemstvu poskušajo v istem primeru razna zdravlila: 1. Numerus clausus (Nemčija) ki dopušta silne zlorabe. 2. Visoke šolnine, kar je zelo nepravilno, ker je študij privilegij premož- nih. 3. Da bi uvedli na univerze sprejemne izpite in strogo kvalifikacijo. To je še najbolj demo- kratski način.

Res, z našo nadprodukcijo intelektualcev je tako, kakor s socialnim vprašanjem: Živil je pre- več zato, ker revež nima denarja. »Revežev« pa imamo še dovolj, saj je pri nas 45.17% nepis- menih (vrbska 73%) dravska banovina 7%). Tudi imamo zaposlenih nad 2000 tujih inženjerjev itd. Nesmiselno je torej pri nas govoriti o nad- produkciji intelektualcev, skoraj se sramotimo s tem pred svetom. Ozdraviti pa bo treba naše življenje, naš družabni red; saj poleg pe- šičice nezaposlenih diplomirancev imamo že mno- žice brezposelnih delavcev in obrtnikov, ki nam groze s potresom.

S. P.

Dolžnik pred sodiščem izjavi, da je voljan svoj dolg upniku z delom odslužiti. Upnik pa noče o tem nič slišati.

»Zakaj pa nočete sprejeti njegove ponudbe?«

se čudi sodnik.

»No, ali ne razumete? Mož je grobar...«

»Vi ste pa res neznansko počasi pri delu,« na- hruli gospodar brezposelnega postopaka, ki ga je sprejel v službo. »Vidim, da bom moral najeti drugega.«

»Krasno, gospod! Dva bova pa že shajala.«

Za spomladanske izlete kupite najboljši FOTO material najceneje pri trvdki

JOŠKO ŠMUC
Selenburgova ulica 6

Tisoč in ena zanimivost o sreči

Sreča v padalu

Dan za dnem slišimo, kako je ta ali oni človek imel srečo, katero radi označujemo z lepim pridevom »pasja sreča«. Če more kdo govoriti o taki sreči, je to neki ruski strokovnjak za skakanje iz aeroplanov s padalom. Pred nedavnim je pri neki prireditvi skočil s padalom iz višine nad 3000 m. Pri skoku se je pa padalo nataknilo na krilo aviona in se mu raztrgalo. Ko je po padalčevem mnenju nastopil trenutek, ko bi se moralo padalo odpreti, se to ni hotelo zgoditi. Nesrečni človek je padal in padal, kakor kamen. Silovita brzina in zračni pritisk sta ga že začela dušiti. Bil je prepričan, da se bo na zemlji razletel na milijon drobcev. V blaženem strahu se je pa vseeno oziral okrog po rešitvi.

Čez nekaj sekund se mu je padalo le odprlo, tako da je začel padati bolj počasi. Tedaj je zagledal, da je tik njega švigal drugi padalec, kateremu se je nekaj 100 metrov pod njim padalo odprlo. V nekaj sekundah si je bil nesrečnež na jasno, da je rešitev zanj pri tem tovarišu. Pri padanju je tega ujel ter se prijel za eno od vrvi njegovega padala. Tako sta se obadva spuščala pod eno platneno streho proti zemlji.

Toda eno padalo je bilo za dva človeka prešibko. Moža sta se spotoma o tem pogovorila, zdelo se je, da se bo moral nesrečnež, kateremu se je padalo raztrgalo, spustiti in se kljub zadnjemu upanju razbiti na tleh. Tedaj ga je sreča poljubila drugič. Tovariš je imel na hrbtu pritrjeno še rezervno padalo. Bila sta še kakih 500 m nad zemljo. V razburjeni naglici sta z združenimi močmi padale skozi zrak odprla še rezervno rešilno pripravo in sicer se je padalo razpelo 180 m od tal. Tako sta se obadva rešila v nadvse čudnih in razburljivih okoliščinah.

Narobe sreča

Tudi taka sreča je na svetu. To je tedaj, kadar človeka posledno in vztrajno preganja smola ali še več kakor smola.

Rekord v taki doslednosti nesreče in smole je gotovo dosegel ameriški farmer Natan Brown. Tega je pri pregledovanju ulnjaka pičila čebela. Pika je bil tako hud, da je možak moral stopiti v hišo, da bi dejal na pičeno mesto malo amonijaka. Pot do hiše je držala mimo žive meje. V meji se je senčila kača, ki jo je farmer spasil. Kača si seveda ni mogla kaj, da ga ne bi zato pičila. Zaradi pika kače je bolečina od čebeljega žela naravno takoj utihnila in izginila.

Ker ni imel farmer konj doma, se je odpravil v nekaj minut oddaljeno mesto peš. Ze pri naslednji kmetiji pa se je vanj zapodil stekel pes in se mu zagrizel v stegno. Ko se ga je farmer s pomočjo drugih ljudi rešil, je bil tako zdelan, da so ga morali z avtomobilom odpeljati k zdravniku. Zdrav-

Tak promet je prve dni po zavzetju Addis Abebe vladal na cesti iz Desisie do prestolnice.

nik pri vsej tej množici nesreč ni vedel, ali naj moža zdravi zaradi čebele, zaradi kače ali zaradi psa. Vendar se mu je kljub temu posrečilo, da je možu rešil življenje.

Smrt in sreča

Zmes smole in sreče predstavlja nedavna zgodba, katero je doživel neki ameriški črnc v Tennesseeju. Pri nekem krokanju se je stregel. V pretep so posegle tudi ženske. Ena izmed njih, ki je bila pijana, je črnca zabodla v hrbet. Ženska in njeni pomočniki so seveda zbežali. Gostilničar je poklical rešilni avtomobil, da bi črnca odpeljal v bolnišnico.

Ker je bilo ranjenčovo stanje precej nevarno zaradi izgube krvi, je avto vozil z divjo brzino. Ker se je mudilo, se je seveda takoj pri naslednjem ovinku zaletel v drug avto. Ta ga je pri udarcu zdelal tako, da ni mogel naprej. Poklicali so hitro drug rešilni avto. Ta je prišel in je splohoma pobral še nekega drugega človeka, ki se je smrtno nevarno poškodoval. Avtomobilu je mimogrede zmanjkalo bencina. Ko ga je šofer nataknil, je kadil in seveda sta se mu bencin in avto vnela.

Oba ranjenca sta bila že nezavestna in vrh vsega dobila še opekline. Za črnca so bili vsi prepričani, da je z njim konec. Ker je še zmeraj dihal, so kljub temu poklicali še tretji rešilni avto, ki je ranjenca res tudi pripeljal v bolnišnico. Spremljevalci so bili radovedni, kaj bo s človekom, ki je imel tako smolo zapovrstjo.

Po operaciji se mu je začelo boljšati in čez teden dni so vsi, ki so se zanimali za njegovo usodo, izvedeli, da bo bolnišnico zapustil. Seveda so vsi dejali: »Ta je pa imel pasjo srečo!«

Res, toda ko je ves vesel ozdravljen stopil iz bolnišnice na cesto, ga je naslednji trenutek povozil avto, ki je pridrvel mimo.

Sreča za veleposestnike

Biti veleposestnik, je za navadnega človeka sreča že samo po sebi. Zlasti je to bilo svoje čase, ko so veleposestva kaj nesla. Pri nas sicer tega nismo poznali v veliki meri, ker ni bilo veleposestnikov, razen nekaj tujih.

Ko je po vojni prišla agrarna reforma po večini novih držav, se je veleposestništvo spremenilo v nesrečo, kakor je to prav in v redu po zakonitosti, s katero si sreča in nesreča v življenju sledita. S podkupovanji in korupcijo, katero poznamo tudi pri nas, in pri razdeljevanju naših veleposestev se je nesreča prevrgla v srečo za vse lastnike, ki so znali »prav« delati. To je trajalo, dokler ni prišla kriza, ki je zadela mala in velika posestva brez razlike. Zdaj je povsod veliko velikih posestev naprodaj za smešne cene.

Tako je med drugimi evropskimi državami tudi na Poljskem, kjer je večino zemlje imelo staro poljsko plemstvo. To je prav zaradi svojih velikih posestev docela ubožno. In tako se nahaja po uradnih podatkih poljskih finančnih oblasti 364 poljskih veleposestev na bobnu. Pri teh posestvih gre po večini za taka, ki merijo več kakor 20 tisoč ha ...

Vsa ta silna zemlja, ki ne čaka drugega, kakor pridnih rok, leži na področju vilenskega, volinskega, novogorodskega in bialostockega vojvodstva. Med zemljo, ki bo zaradi davčnih zaostankov in zaradi potrebe morala na prisilno dražbo, posestva najstarejših poljskih plemenitšev, kakor grofov Potockih, Radeckih in drugih.

Ta propad velikih rodbin, ki imajo za ohranitev poljske države misli velike zasluge, je nedvomno žalosten. Sreča v njihovi nesreči je v tem, da se za vsa lepa in ogromna posestva ne more najti nihče, ki bi jih mogel kupiti. Tako bo kriza, ki je grofe in slabičje vrgla v stisko, pomagala, da bodo kljub vsemu, če že ne hoteli, pa morali ohraniti svoja imetja.

Milijonarjeva sreča

Milijonarji kakke posebne pasje sreče skoraj po našem mnenju danes ne potrebujejo. Sreča je po pojmovanju ljudi pri njih itak že tako in tako na dnevnem redu. Kolikokrat jim je ob tem dolgčas, vedo pač oni sami. Toda kljub temu jih, vsaj po prepričanju njihovih stanovskih tovarišev, obišče sreča v nepričakovani obliki.

Tako je pred nedavnim mr. John Smith jun., eden nešteti ameriških milijonarskih Smithov povabil na večerjo večjo družbo. Bilo je to v milijonarskem letovišču Miamiu na Floridi. Kot posebno specialiteto jim je pripravil, kakor se je šušljalo, prave in pristne bretonske ostrige, ki jih je pripeljal v Ameriko Zeppelin. Iz Newyorka v Miami pa jih je prineslo letalo. Kuhar je dobil naro-

čilo, da mora te ostrige, ki so bile zaradi dragih prevoznih cen naravnost zlate, pripraviti kar najbolj skrbno in najbolj izbrano.

Najbrž zaradi tega, ker so ostrige prišle po tako dragi poti v Ameriko, so zadisale tudi — mišim. Ko je kuhar stopil v shrambo, da bi vzel ostrige iz nje, je ves prestrašen opazil, da na njih čepi velika miš. Bila je čisto mirna — kuhar je bil prepričan, da mu je unčila že najmanj polovico dragocenih živalic. Ves nesrečen ni niti pomislil na to, da bi jo prepočil, temveč je drvel naravnost h gospodu, da mu javi strašno novico. Kakšen prizor se je odigral med njima, ni znano, vedel je le, da bo najmanjše zlo, ki se mu utegne pripetiti, da bo ob službo. Ves nesrečen se je privlekel iz milijonarjeve sobe.

Nesrečen je bil tudi gospod Smith sam. Tako osramočen! Ostrige, ki jih je žive pripeljal Zeppelin, so pojedle v njegovi shrambi miši, takoj ko jih je kuhar vzel iz priprave, v kateri so živele kakor v morju. Edini izhod iz tega bi bil, napisati opravičilo vsem gostom ter preložiti večerjo. Samo če bi bilo mogoče, da ne bo za usodo ostrig nihče izvedel. Potem se mu bo smejala vsa Amerika. Milijonar je potrj premišljal in obupaval, najbrž še bolj ko kuhar, katerega je zapodil iz službe. Ta se je hotel znesti nad mišjo, ki mu je unčila bodočnost. Šel je v shrambo in res dobil miš še prav na tistem mestu, kakor je bila prej. Previdno se ji je bližal in jo hotel mahitati ... kar je nenadoma zapazil, da je ujeta. Ena izmed ostrig se je bila odprla, med robove njenih lupin je smuknil mišji rep. Potem se je školjka spet zaprla in miš je bila ujeta, zakaj kar ostriga prime med svoje robove, ne izpusti več.

Ves iz sebe je kuhar tekkel h gospodu in mu sporočil, da se je miš ujela še preden je mogla narediti kaj priča škode. Gospod je v velikem veselju pozabil vse, kar je prej zagrozil kuharju, in je vzkliznil: »Jaz imam pa res pasjo srečo!«

In večerja z bretonskimi ostrigami se je vršila.

Vlomilčeva sreča

Tudi vlomilci imajo, kakor vedo vsi poštenjaki, srečo. Ponavadi se večjo-kakor oni. Kajti redko je slišati, da bi kdo okradel vlomilca. Naslednja zgodba se je, kakor večina neverjetnih zgodb, pripetila v Ameriki seveda.

Nasmejala se je vlomilcu sreča, da je zalotil predmestno washingtonsko vilo osamljeno. Gospoda so bili nekje v hotelu, služničar je izrabila priliko in pustila hišo varstvu postenja. Zato se vlomilcu pri njegovem poslu ni prav nič mudilo. Pobral je iz predalov vso zlatnino, vso gotovino in se skoraj jokaje pomudil nad knjižico čekov, ki je ni mogel odnesti, ker bi ga bili v prvi banki izdali. Plen pa kljub temu ni bil majhen. Z dijamaniti, ki jih je iztaknil, je znašel kakih sto tisoč dolarjev. Po starem običaju tatov, ki imajo v vsakem položaju še zmeraj nekaj smisla za šalo, se je ustavil še v kuhinji in se najedel. Mimogrede je zagledal majhno budilko in se domislil, da mu je žena naročila, naj ji pri prvem pohodu prinese domov tako uro. Držal se je naročila in vtaknil v žep plašča še budilko.

»Danes sem imel srečo!« si je dejal potihlo, ko je prelezel ograjo in stopal brezskrbno po cesti. Plen ga je skozi spravljal v dobro voljo, da je postal objesten. Ko je slučajno na neki cesti, kamor sicer ni nikdar zašla policajeva noga, zagledal oko postave, je kot miren in možakarski Amerikanec spregovoril dve, tri besede z njim in mu povedal, kje so v tem delu mesta sumljivi lokali. Poprosil ga je tudi za ogenj, se mu zahvalil in vprav hotel oditi, ko mu je nenadno — v žepu zazvonila budilka, katero je nazadnje izmaknil. Hotel jo je seveda brž pobrisati, toda stražniku se je le čudno zdelo, kako da prijazen možakar nosi v žepu budilko in ne dovoli o njej nikakega vprašanja. Stopil je za njim in ga prijel mu segel v žep in privlekel iz njih ne samo budilko, marveč vse dolarsko in dijamantno bogastvo zraven.

Tudi policaj si je dejal, da je imel srečo. Še bolj se je pa v tem smislu blagovoljal lastnik denarja in dragocenosti, ko je dobil vse svoje bogastvo nazaj, še preden se je dobro zavedel, da mu je bilo ukradeno.

Mučenci znanosti

Nešteto krat smo že slišali o tem, kako je ta ali oni učenjak postal žrtev svoje znanstvene vne-me. Najbolj pogosto se je to zgodilo kemikom, ki so se zastupili z radijem ali njegovimi sestavinami ter medicincem, ki so operirali z bacili. V zadnjih tednih so listi poročali o nemški medicinki Pabstovi, ki jo je washingtonska univerza poklicala v Ameriko. Gospa Pabstova je delala poskuse z bacili, ki povzročajo vnetje možganske opne (meningitis).

Pri zadnjem svojem poskusu je vbrizgavala indijskemu petelinu te bolezenske klice. Ko je zabodla živali brizgalko v nogo, je petelin sunil in

iz svoje čutarice. Potem pa se po vseh štirih odplazil spet na svoje mesto.

Njegov smrtni boj je trajal ves dan. Notranje krvavenje ga je polagoma izčrpavalo. Vsako pot, kadar smo mislili, da je že zdavnaj mrtev, so se mu znova zganele ustnice, vojak pa, ki je prišel k njemu, je slišal zmeraj isto žalostinko: »Vode, vode!«

Tako je šlo ves dan. Potreboval je še celih dvanajst ur, preden je umrl.

Okoli devetih ali desetih, ko smo se bojevali že od treh zjutraj, je sovražnik prenehal, ker ga je utrudil naš ogenj. Nastopilo je premirje. Ni bilo več napadov v množici in v velikih skupinah. Druzi so se od zdaj zadovoljevali s tem, da so merili in streljali iz za zidov in iz za kamenitih zaklonov ter s svojih ravnih streh.

Medtem, ko so najboljši strelci bdeli nad braniki, smo mi počivali ter polegali vzdolž zidu. Bili smo zares strašno trudni. Bili smo do pasu goli in zaradi tega podobni morskim roparjem.

Ker smo bili odrezani od studenca in od vodnjaka, ki je ležal na drugi strani vasi, nam je v bidonih ostalo le zelo malo vode. Bili smo se, da bomo od žeje zblazneli. Poročnik Vernon je preiskaval zaboje, ki so bolničarjem služili za zavetišče in za bolniško postajo. Našel je nekaj vode in borno zalogo živeža, pa je naročil takoj, naj to vodo in hrano razdele. Herschkorn, mlad Francoz, se je javil, da pojde po vino prostovoljno. Držal je v vsaki rokli platneno vedro in se pod dežjem krogel

Henrik Ibsen, veliki norveški dramatik in družabni kritik; 30-letnico njegove smrti praznujemo danes, kdo ne pozna njegovih dram: »Divja raca«, »Gospa z morja«, »Hedo Gabler«, »Sleberi družbe« in tako dalje.

se začel otepati. Znanstvenica je nevede pritisnila bat brizgalke, tako da je izstopila iz nje kapljica tekočine, v kateri so bili bacili. Kapljica ji je štrnila v oko. Pomagalo ni nobeno umivanje. Zdravnica je čez dva dni dobila vnetje možganske opne in je bila po treh dneh bolezi mrtva.

Manjša nesreča se je pri izvrševanju poklica dogodila nekemu finskemu kirurgu, ki je moral operirati dojenčka. Otroček je požrl konec ostrege nohta, ki se mu je zataknil v požiralnik, da je silno trpel. Ko se je zdravnik sklonil nad otroka, da bi mu potegnil noht iz grla, je dete zakašljalo. Noht mu je zletel iz požiralnika in se zapicil zdravniku v oko, tako da mu je oko takoj izteklo.

Pozabljeni predniki

Pokojni Venizelos je zahteval pri mirovnih pogajanjih leta 1919 za Grčijo skoro vso turško Malo Azijo. Ko so ga opozorili poročevalci, da ne delijo ostali diplomati njegovega navdušenja, je ogorčeno zaklical: Gospodje! Saj dolguje Evropa Grčiji vse, vso svojo kulturo! Nobeno darilo ne bo preveliko za hvalnost, ki jo morate čutiti do Grčije! Poročevalci so ugovarjali, da ne sme stara zgodovina odločati pri sodobni politiki, da ima nova Grčija prav malo skupnega s klasično itd. Neki angleški diplomat je poslušal ta spor in zaničljivo dejal: Saj res ... Koliko dolgujemo Grčiji ... Ta slavna imena: Sokrat, Platon ... Herostrat ... Venizelos ga je pohitel prekiniti: Dragi sir, ne bomo naštevali pozabljenih imen! — Menda se je zbal diplomatove klasične izobrazbe.

Sovjetska palača

»Večern. Moskva« od 15. marca poroča o končnoveljavnem načrtu velikanske »Palače Sovjetov«, ko so ga opozorili poročevalci, da ne delijo ostali diplomati njegovega navdušenja, je ogorčeno zaklical: Gospodje! Saj dolguje Evropa Grčiji vse, vso svojo kulturo! Nobeno darilo ne bo preveliko za hvalnost, ki jo morate čutiti do Grčije! Poročevalci so ugovarjali, da ne sme stara zgodovina odločati pri sodobni politiki, da ima nova Grčija prav malo skupnega s klasično itd. Neki angleški diplomat je poslušal ta spor in zaničljivo dejal: Saj res ... Koliko dolgujemo Grčiji ... Ta slavna imena: Sokrat, Platon ... Herostrat ... Venizelos ga je pohitel prekiniti: Dragi sir, ne bomo naštevali pozabljenih imen! — Menda se je zbal diplomatove klasične izobrazbe.

Neki prijatelj knjiž pride v antikvariat, da bi kupil neko redko starinsko knjigo.

»Zelo draga je!« se prestraši.

»Res, toda to je edini izvod.«

»Kaj pa, ko bi jo dali ponahsniti.«

»Ponahsniti? No, potem bi pa težko našel kupca zanjo.«

Slikar: »Kakor vidite, so barve na tej zadnji sliki sveže.«

Gost: »O nič za to, saj imam staro obleko.«

V neki sodobni povesti je tiskarski skrat napravil tole neljubo pomoto: ...a preden je Nace odšel, je še enkrat krepko segel gospe v moko.«

Casnikarski poročevalec: »Prosim vas, gospod slavljenec, povejte mi na kratko še to, kako ste živeli, da ste dočkali tako visoko starost?«

Slavljenec: »No, čisto preprosto, pred šestdesetimi leti se niso avti drdrali po naših ulicah, zadnjih trideset let pa sploh na cesto nisem hodil.«

Življenje in trpljenje v najstrašnejši vojski sveta

Zakleta legija

24

Lahko tudi omenim, kako se vedo v boju vojaki različnih narodnosti. Francozi, kakor naprimer oni mali Parižan z Montmartra, so polni ognja in poleta. Toda kljub zanešenosti ostajajo v najhujši bitki pravzaprav hladni kakor jeklo. Nemci so mirni, človek bi skoraj dejal zagamani. Trdovratno vztrajajo v boju in se krčevito oprijemljejo smrti, kakor se krčevito oprijemljejo tudi vsakega orožja. Rusi so fatalisti, udani v sleherno usodo, ne brigajo se ne za življenje, ne za smrt. Kar se pa tiče ameriškega temperamenta, sem bil preveč zaposlen, da bi se mogel baviti sam s seboj.

No, vrnimo se k naši povesti.

Narednika Simona je krogla zadela v desno ramo. Ne da bi se oziral na rano, se je sprehajal dalje in dajal povelja, kam naj šteljamo. Ker ni mogel več metati granat, je položoma prijel za kratko karabinko in se zabaval z njo s tem, da je počasi streljal zdaj pa zdaj z levico.

Seržan Fischer, Nemec, katerega je zadela krogla v glavo, je dolgo vzdihoval ter pri tem odpiral usta in jih zapiral kakor riba na suhem. Neki drugi častnik, nemški seržan Krierisch, je dobil rano, ki ga je za dalje časa izpostavila zbadljivkam in šaljivim domislekom vse kompanije. Naslonjen je bil na brnik ter je vprav zaklical neko povelje, ko je prišel letela družovska krogla in mu predrta lica. Ostal je pokoncu, a je klet ter pljuval zobe in kosce čeljusti ter odbijal pomoč bolničarja, ki je prišel blizu. S stisnjeno pestjo je mahal proti sovražniku in hotel z vso silo, da se bojuje dalje. Trije fantje so ga s silo odvedli v ambulanto. Kolikokrat so se mu od tedaj vsi rezali zaradi te krogel, katero je požrl, ko je na široko odprl usta, da bi se zapovedujoče zadržal.

No, bilo je tudi dosti žalostnih prizorov. Neki legionar, ki ga je krogla zadela v prsa, je umiral ves dan stegnen na pesku. Prišel je k nam iz druge kompanije tik pred napadom, tako da ga ni nihče poznal. Zdaj pa zdaj, ko smo že mislili, da je mrtev, ga je kdo od nas zaslišal, kako mrmra.

Zbrali smo svoj pogum v toliko, da smo se upali prekoračiti ognjeni pas in se mu približati, da bi ga vprašali, kaj želi. Odgovor je bil zmeraj isti: »Vode, vode!« To je ponavljal vsakomur, ki je prišel do njega.

Imeli smo prav malo vode še. Vendar ga je vsako pot, kadar se je dalo priti do njega, kdo posadil pokoncu, ga podprl in mu dal piti

iz svoje čutarice. Potem pa se po vseh štirih odplazil spet na svoje mesto.

Njegov smrtni boj je trajal ves dan. Notranje krvavenje ga je polagoma izčrpavalo. Vsako pot, kadar smo mislili, da je že zdavnaj mrtev, so se mu znova zganele ustnice, vojak pa, ki je prišel k njemu, je slišal zmeraj isto žalostinko: »Vode, vode!«

Tako je šlo ves dan. Potreboval je še celih dvanajst ur, preden je umrl.

Okoli devetih ali desetih, ko smo se bojevali že od treh zjutraj, je sovražnik prenehal, ker ga je utrudil naš ogenj. Nastopilo je premirje. Ni bilo več napadov v množici in v velikih skupinah. Druzi so se od zdaj zadovoljevali s tem, da so merili in streljali iz za zidov in iz za kamenitih zaklonov ter s svojih ravnih streh.

Medtem, ko so najboljši strelci bdeli nad braniki, smo mi počivali ter polegali vzdolž zidu. Bili smo zares strašno trudni. Bili smo do pasu goli in zaradi tega podobni morskim roparjem.

Ker smo bili odrezani od studenca in od vodnjaka, ki je ležal na drugi strani vasi, nam je v bidonih ostalo le zelo malo vode. Bili smo se, da bomo od žeje zblazneli. Poročnik Vernon je preiskaval zaboje, ki so bolničarjem služili za zavetišče in za bolniško postajo. Našel je nekaj vode in borno zalogo živeža, pa je naročil takoj, naj to vodo in hrano razdele. Herschkorn, mlad Francoz, se je javil, da pojde po vino prostovoljno. Držal je v vsaki rokli platneno vedro in se pod dežjem krogel

splazil vse do soda ter se vrnil skoraj s polnimi mehovi. Vsak vojak je dobil četrto litra vina, katero je takoj na dušek popil.

Ta čas pa so najbolj izbrani strelci posvetili vso svojo pozornost sovražniku, katerega smo bili preveč zanemarili. Herschkorn Francoz, Brix Avstrijec, ki je pozneje padel v Resasu, Sostanovič, Rus, dolgo teslo Alzačan Bolse, Nemec Kupe in Parižan Fleury so spadali med najboljše puške v našem oddelku. Vse to so bili sami veterani, ki so imeli po pet, do deset let službe in so bili zelo ponosni na svojo spretnost. Ti niso razsipali streljiva in niso streljali, dokler niso videli sovražnika. Toda zadeli so vsakokrat. Človek, katerega so zadeli oni, je ostal na mestu mrtev.

Ko sem se malo okrepčal z jedjo, sem se jim pridružil še jaz. Skušali smo, da bi preganili Druze s streh v vasi. Neprestano so se gibal sem in tja, a pokazali so se samo tedaj, kadar je bilo treba skočiti s strehe na streho. Bilo jih je zelo težko pogoditi. Mojim tovarišem pa je vendar uspelo in neprestano smo videli telesa, ki so se prevračala in roke, ki so hlastale po zraku na robu streh. Bili so videti, kakor lutke v gledališču.

Nekdo je predlagal, da zadenemo emirja. Njemu so konja odpeljali, toda sam je še zmeraj stal na bregu nad njegovo glavo so vihrale črne zastave. Mislim, da dvorni predpisi branjajo emirjevi gardi, da bi se skrila za kak zid. Sam Bog ve zakaj in kako ti ljudje vztrajajo na svojem mestu in prezirajo smrt. Ali je to slepa vera v neke čarovnije, ali fanatizem?